

Ränteavdrag en rysare i statsbudgeten

Den som ska låna pengar vet att banken kräver att hushållet klarar betydligt högre ränta än de 1,68 procent som var genomsnittet i slutet av 2017. Sex, sju procent är inte ovanligt att man måste ta höjd för. Men hur går det för staten om räntan stiger?

MER ÄN GYMNASIESKOLAN

Med den nivå på hushållens bostadslån som rådde i slutet av 2017 kostar varje procentenhets höjning staten 9,4 miljarder. Vid en räntenivå på 5 procent skulle statens kostnad för avdragen bli 47 miljarder. Det är mer än landets alla gymnasieskolor kostade 2016.

En annan sak att beakta i det längre perspektivet är att hushållens bostadslån hela tiden växer. 2017 ökade de med 7,2 procent.

25 MILJARDER TILL ÄGDA BOSTÄDER

Ränte- och rotavdrag till ägda bostäder kostade statskassan 25 miljarder 2017. Om inte rot-avdragen sänkts från 50 till 30 procent skulle kostnaden för dem varit minst sex miljarder högre.

HUR MYCKET ÄR 25 MILJARDER?

I statsbudgeten är 25 miljarder ungefär lika mycket som anslaget till Polisen, eller lite mer än kostnaden för att upprätthålla standarden på landets alla vägar och järnvägar (21 miljarder).

Det kan också jämföras med bostadsbidragen, till dem med lägst inkomster: 4,6 miljarder kronor.

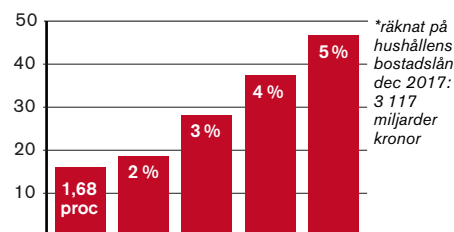
MEST PENGAR TILL HÖGINKOMSTTAGARE

I hushållskassan motsvarar 25 miljarder 700 kronor i månaden, om pengarna fördelas jämnt bland alla som bor i villa eller bostadsrätt. Men det gör de ju inte.

Störst ränteavdrag gör personer med mycket höga inkomster, enligt statistik från SCB. Detsamma gäller rotavdragen.

Förändringen av fastighetsskatten, som skedde 2008, gynnade också mest de välbeställda. För många villaägare i storstadsområden gav det flera tusen kronor mer i plånboken varje månad.

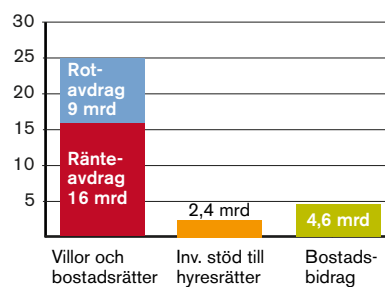
Ränteavdrag för bostadslån, statens kostnad* vid olika nivåer, miljarder kr

Källa: SCB /egen uträkning

Räkneexempel som visar vad dagens bostadslån skulle kosta staten om räntan var högre.

Statliga subventioner till boende, miljarder kronor 2017

Källor: SCB, Skatteverket, Boverket, Försäkringskassan

De som äger sina bostäder får fem gånger mer i skattelättnad än de med lägst inkomster får i bostadsbidrag.

Forts nästa sida

forts.

STÖD TILL ATT BYGGA OCH RENOVERA HYRESRÄTTER

2017 satte regeringen av 2,7 miljarder i stöd för att bygga hyresrätter och studentbostäder samt 778 miljoner kronor till renovering och energieffektivisering av hyreslägenheter i ”områden med socioekonomiska utmaningar”. Det första stödet är villkorat med bland annat högsta hyresnivå, det andra innehåller en del som ska ge rabatt på hyran efter ombyggnad.

Under 2017 betalades endast 435 miljoner kronor ut i investeringsstöd, men ytterligare två miljarder beviljades under 2017 och kommer att betalas ut när byggerna är klara. För 2018 är anslaget till investeringsstöd 3,2 miljarder kronor.

Stödet till renovering och energieffektivisering har fått dåligt med ansökningar. Endast 70 miljoner betalades ut 2017, och ungefär lika mycket till beviljades. Men 778 miljoner kronor är avsatta även i budgeten för 2018.

LÄS MER: Om källor och beräkningar

Ränteavdrag för bostadslån: Uträkningen är baserad på SCBs finansmarknadsstatistik för december 2017. Hushållens utestående bostadslån var då 3 117 miljarder kronor, och den genomsnittliga räntenivån var enligt samma källa 1,68 procent.

Siffran för rot-avdrag 2017 är preliminär och hämtad från Skatteverket.

Ändrad fastighetsbeskattning: Skillnaden 2010 mellan de nya fastighetsavgifterna och vad villaägarna skulle betalat enligt den tidigare fastighetsbeskattningen, uppgick till 17 miljarder kronor. Källa: SCB och Rådhusgruppen.

Antal bostäder i Sverige 2016: cirka 1,9 miljoner egnahem, 1 miljon bostadsrätter och 1,8 miljoner lägenheter med hyresrätt.

Investeringsstöd och stöd till renovering och energieffektivisering: Uppgifter från Boverket.

Gymnasieskolan: sammanlagd kostnad 2016 var knappt 40 miljarder kronor enligt Sveriges kommuner och landsting.

HYRESGÄSTFÖRENINGEN TYCKER: Ta bort hyrskatten

Hyresgästföreningen vill ha likvärdiga villkor mellan boendeformerna. Till exempel att **rot-avdraget ska gälla för alla**, oavsett om renoveringarna betalas direkt eller via hyran.